

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 39 31 50 84

Dato:
8. oktober 2024

Forfatter:
JHU/SIBMO

KOMMENTARER TIL KOMMUNEPLAN 2024 HOLBÆK KOMMUNE

Energinet ejer og driver den overordnede infrastruktur - transmissionssystemerne - for el og naturgas i Danmark. Dette høringssvar fra Energinet relaterer sig udelukkende til Energinets infrastruktur til naturgastransmission, der er enten idriftsat, under anlæg eller i planlægningsfasen. Høringssvaret gives som led i Energinets rolle overfor Arbejdstilsynet og Energistyrelsen at varetage og opretholde gældende sikkerhedsbestemmelser omkring naturgastransmission.

For spørgsmål og evt. høringssvar vedrørende Energinets el-infrastruktur henviser vi til Energinet Eltransmissions sekretariat, der varetager relationer til 3. parter, disse kan kontaktes på: 3.parter@energinet.dk

Konkret i Holbæk kommune har Energinet ledningen "Stenlille - Torslunde" i drift. Ledningen løber fra vest ind i Holbæk kommune langs Bagmarken, forbi Store Merløse og videre langs Hvalsøvej og ud over kommunegrænsen mod øst ved Kirke Hvalsø.

1. Generelle bestemmelser omkring gastransmissionsledningerne

1.1 Tinglyste rettigheder

Omkring alle gastransmissionsledninger for naturgas er der tinglyst servitut med fuld tilstedeværelsesret. Af servituttens fremgår blandt andet, at der i et 40 meter bredt bælte centreret omkring ledningsmidten, ikke må opføres bygninger beregnet til ophold for mennesker – det være sig beboelse, erhverv m.m. Opførelse af øvrige bygninger kræver ledningsejerens accept.

1.2 Restriktioner i forhold til fysisk planlægning

Omkring alle transmissionsledninger for naturgas, er der i henhold til Planstyrelsens cirkulære nr. 183 af 26.11.1984, fastlagt en observationszone (class-location zone) i et 400 meter bredt bælte centreret omkring ledningsmidten. Cirkulæret regulerer fysisk planlægning for ændrede anvendelser af arealer og bygninger i gastransmissionsledningernes nærhed. Cirkulæret

henviser til sikkerhedsbestemmelser omkring naturgasanlæg, der i sin seneste form består af Bekendtgørelse nr. 1988 af 09.12.2020, med Arbejdstilsynets tillægsbestemmelser F.O.1 fra 2001.

De enkelte kommuner skal i denne observationszone sikre, at udviklingen reguleres, så der tages hensyn til eksisterende gastransmissionsledninger og at gældende sikkerhedsbestemmelser overholdes.

Transmissionsledningerne er dimensioneret og projekteret i forhold til bl.a. befolkningstæthed og den fremtidige arealanvendelse, der var kendt på tidspunktet for ledningens anlæggelse. Ændring af disse forudsætninger gennem fysisk planlægning kan medføre eventuelle konstruktionsmæssige ændringer på ledningerne og dermed have væsentlige økonomiske konsekvenser for opretholdelse af gastransmissionsnettet. En faktor der tages i betragtning ved dimensioneringen af transmissionsledningen er begrebet class-location.

1.2.1 Class-location

Gastransmissionsnettet for naturgas i Danmark er dimensioneret efter den amerikanske norm ASME-Guide (i dag GPTC-guiden) med Arbejdstilsynets danske tillægsbestemmelser. Denne norm stiller krav til gasledningens designfaktor (godstykkelse og trykprøvning) i forhold til skiftende befolkningskoncentration og personophold i ledningens nærhed. Arealerne omkring gasledningen bliver således opdelt i forskellige klasser (class-locations).

Nedenfor er kort redegjort for opdelingen af befolkningstætheden i de berørte class-locations. En class-location enhed er et areal på 400x1600m placeret i længderetningen omkring transmissionsledningens midte.

- Class-location 1 er enhver class-location enhed, der har mindre end 10 bygninger/lejligheder til ophold for mennesker og hvor der i en afstand af min. 91,5m fra gasledningen, ikke er velindrettede områder eller bygninger med plads til mere end 20 personer.
- Class-location 2 er enhver class-location enhed der har mellem 10 og 46 bygninger/lejligheder til ophold for mennesker og hvor der i en afstand af min. 91,5m fra gasledningen, ikke er velindrettede områder eller bygninger med plads til mere end 20 personer.
- Class-location 3 er enhver class-location enhed som har flere end 46 bygninger til ophold for mennesker eller:
  - Et areal, hvor transmissionsledningen ligger inden for en afstand af 91,5m fra en af følgende:
    - Bygninger, som benyttes af 20 personer eller derover ved normalt brug
    - Et mindre velindrettet udendørs område, som ved normalt brug benyttes af 20 eller flere personer – f.eks. legeplads, idrætsanlæg, udendørs teater eller andet offentligt samlingssted.

- Class-location 4 er et område, hvor bygninger med 4 eller flere etager er almindeligt forekommende.

Class location enhederne afgrænses som følger:

- En Class location 4 slutter 200 m fra den nærmeste bygning med 4 eller flere etager over jorden.
- Når en klynge af bygninger beregnet til ophold for mennesker kræver en Class location 2 eller 3, slutter denne Class location 200 m fra den nærmeste bygning i klyngen.

1.2.2 Kommuneplanrammer

Størstedelen af de idriftsatte gastransmissionsledninger er planlagt for og dimensioneret i ca. 1980, hvor man i planlægningsfasen har taget højde for de udviklingsplaner mht. byudvikling m.m., der på daværende tidspunkt var gældende. Ændring af disse forudsætninger kan have væsentlige økonomiske konsekvenser for opretholdelse af et gastransmissionsnet, der lever op til gældende retningslinjer og sikkerhedsbestemmelser for naturgas.

Ved udlægning af nye kommuneplanrammer skal planmyndigheden være opmærksom på, at man som kommune ikke forpligter sig til at arbejde hen mod en udvikling, som kan vise sig vanskelig/umulig grundet tilstedeværelsen af et gastransmissionsanlæg, der ikke er dimensioneret til den foreslåede udbygning. Energinet foreslår derfor, at man benytter sig af de WMS/WFS services som Energinet udstiller, og som viser de interesseområder, der er omkring gastransmissionsledninger i drifts-, anlægs-, eller planlægningsfasen og i øvrigt søger råd og vejledning hos Energinet omkring konsekvenserne af udlæg af nye kommuneplanrammer inden for class-location zonen.

Sidst i denne skrivelse er der anvist stier til WMS/WFS services til brug i kommunens digitale kortviser.

1.2.3 Lokalplaner

I henhold til cirkulære nr. 183 skal kommunerne i høringsperioden underrette Energinet om lokalplansforslag, der åbner mulighed for ny bebyggelse eller ændret anvendelse af bygninger og arealer inden for class-location zonen for gastransmission. Energistyrelsen har derefter mulighed for at gøre en indsigelse på statens vegne overfor lokalplaner, der er i strid med sikkerhedsbestemmelserne. På den baggrund opfordrer Energinet til, at vi bliver inddraget i modningsfasen for lokalplanerne, således vi kan sikre, at der ikke offentliggøres lokalplansforslag, som resulterer i en statslig indsigelse grundet transmissionsledningernes tilstedeværelse.

1.2.4 Risikovurdering af planer

Lokalplaner til industri, erhverv, institutioner, boliger m.m. inden for class-location zonen, kræver separat vurdering og kvantitativ risikovurdering på baggrund af aktuelt og forventet personophold. Energinet gennemfører kvantitative risikovurderinger på planer efter risikohåndbogens og risikobekendtgørelsens retningslinjer for at sikre, at de acceptable risikoforhold ikke overskrides i transmissionsledningernes nærhed.

1.3 Mindsteafstand til ny bebyggelse

Afstanden til bygninger til ophold for mennesker skal være størst mulig og som minimum overholde bestemmelserne i A.T. Vejledning F.0.1 af juli 2001 som tilføjelse til GPTC guidens §192.5. Mindsteafstand mellem transmissionsledningen og bygninger beregnet til ophold for mennesker bestemmes ud fra bl.a. ledningens diameter, tryk og sikkerhedsklasse på det konkrete sted. Bemærk at Class location bestemmelserne ovenfor som regulerer antallet af bygninger til ophold for mennesker altid skal tages i betragtning ud til 200 meters afstand fra ledningsmidten.

For den eksisterende gastransmissionsledning gennem kommunen er mindsteafstanden 37 meter mellem ledningsmidten og bygninger beregnet til ophold for mennesker.

1.4 Udvikling i landzone

I henhold til cirkulære nr. 183 skal kommunerne tage de samfundsøkonomiske konsekvenser i betragtning og sikre, at der ikke tillades udbygning og ændret arealanvendelse i strid med drifts- og sikkerhedsbestemmelserne for transmissionsledningerne. Det økonomiske ansvar for eventuelle konstruktionsmæssige ændringer på ledningerne ligger herefter implicit hos kommunerne.

Energinet vil derfor klart anbefale, at kommunen kontakter Energinet vedrørende alle forhold i observationszonen omkring gastransmissionsledningerne, der kræver tilladelse efter særlovgivning – f.eks. byggetilladelse, landzonetilladelse, miljøgodkendelse m.v. Eksempelvis kan byggetilladelser jf. lempelserne i planlovens §36 og §37 m.v. medføre, at der kan komme betragtelige økonomiske konsekvenser som følge af en udstedt tilladelse i strid med sikkerhedsbestemmelserne omkring transmissionsledningerne.

1.5 Øvrige publikationer

Vi henviser i øvrigt til Plan- og Landdistriktsstyrelsens publikation: "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning" fra 2023 og særligt afsnit 4.5 omkring energiforsyning.

https://planinfo.dk/Media/638242362665345866/Nationaleinteresser_06072023.pdf

Bemærk at der i publikationen henstilles til at kommuneplanerne skal indeholde retningslinjer omkring beliggenheden af el- og gastransmissionsanlæg og at kommuneplaner "skal indeholde retningslinjer, der sikrer hensynet til gas- og eltransmissionsanlæg...", samt at der i pkt 4.5.3 står: "Kommuner skal undgå udlæg af bebyggelse og anlæg inden for 200 meters radius af gastransmissionsrørledninger, på begge sider af ledningerne, så et acceptabelt risikoniveau ikke overskrides, jf. cirkulære 183/1984."

Opsummering

Det er Energinets opfattelse, at cirkulære nr. 183 binder kommunerne til at sikre, at der ikke arealudvikles og gives tilladelser til ændret anvendelse af arealer og bygningsmasse, der kan være i strid med tilstedeværelsen af gastransmissionsledningerne. Som cirkulæret anfører, kan det være forbundet med meget store samfundsøkonomiske omkostninger at skulle udføre

konstruktionsmæssige ændringer af gastransmissionsledningen, så de gældende sikkerhedsbestemmelser kan opretholdes grundet den ændrede anvendelse af bygninger og arealer inden for class-location zonen/observationszonen. Disse omkostninger kan i sidste ende blive pålagt kommunerne, hvis der udbygges i strid med sikkerhedsbestemmelserne omkring driften af naturgasanlæggene.

Energinet står altid klar med råd og vejledning af kommunen omkring mulighederne for og konsekvenserne af udbygning og udvikling inden for class-location zonen og ved eventuel afklaring af de økonomiske konsekvenser ved konstruktionsmæssige ændringer af transmissionsledningerne.

2. Potentielle konfliktområder i Kommuneplan 2024

Arealdispositioner, der konflikter med observationszonen (Class-Location zonen på 2x200m) eller sikkerhedszonen (2x20 m) samt den tinglyste servitutbelagte zone for gastransmissionsledningen er kort beskrevet nedenfor.

2.1 Kommuneplanramme 17.B01 - Boligområde

Kommuneplanrammen ligger i nærheden af Energinets gastransmissionsledning og er således omfattet af hhv. sikkerheds- og class-location zone omkring transmissionsledningen, hvorefter Energinet skal høres i forbindelse med udvikling af rammeområdet.

2.2 Kommuneplanramme 17.L01, 18.L04 og 18.L06 – Landområde

Ovennævnte kommuneplanrammer ligger i nærheden af af Energinets gastransmissionsledning og er således omfattet af hhv. sikkerheds- og class-location zone omkring transmissionsledningen, hvorefter Energinet skal høres i forbindelse med udvikling af rammeområderne. Energinet er høringspart på alle ansøgninger efter planlovens § 35 og på alle lokalplansforslag, der er i berøring med observationszonen (2 x 200 meter) omkring transmissionsledningen, jf. cirkulære nr. 183 af 26/11 1984.

2.3 Skovrejsning

Holbæk Kommune har udpeget flere arealer henover Energinets gastransmissionsledning som primære og sekundære skovrejsningsområder. Energinet vil gerne inddrages i planlægningen for denne aktivitet, idet vi som udgangspunkt ikke kan tillade skovrejsning nærmere end 5m fra gastransmissionsledningen.

2.4 Høje konstruktioner – vindmøller og masteanlæg

Af hensyn til gensidige påvirkninger og lynnedslag, anbefales det at placere høje konstruktioner (vindmøller, master m.m.) i en afstand af min. 2 x den maximale byggehøjde fra transmissionsledningen. Hvis afstandskravene ikke kan overholdes, ønsker Energinet at blive hørt i ansøgningsfasen, så en individuel vurdering af evt. jordingsanlæg kan foretages inden en tilladelse foreligger.

Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål eller behov for uddybning, står jeg naturligvis til rådighed.

Sti til WMS og WFS services – for interesseområder omkring naturgastransmissionsnettet

WMS:

https://agis.energinet.dk/server/services/INSPIRE/XP_gas_Inspire/MapServer/WMSServer?SERVICE=WMS&VERSION=1.3.0&REQUEST=GetCapabilities

https://agis.energinet.dk/server/services/INSPIRE/XP_gas_Inspire/MapServer/WMSServer

WFS:

https://agis.energinet.dk/server/services/INSPIRE/XP_gas_Inspire/MapServer/WFSServer?SERVICE=WFS&VERSION=1.1.0&REQUEST=GetCapabilities

https://agis.energinet.dk/server/services/INSPIRE/XP_gas_Inspire/MapServer/WFSServer

Med venlig hilsen

Jakob Uhre

jhu@energinet.dk

Energinet Gastransmission